

BIBLIA

Az júniusi elmélkedéseket Szabó Gyula (Mezőörs), a júliusiakat Sulyok Gábor (Budapest) készítette.

Június 4. — Pünkösd vasárnap — Jn 20,19–23 —

Belső rendezettség

Pünkösd.

Világunk mélyen az anyagba süllyedt, a Lélek rezdüléseire viszonylag érzéketlen. Nem érti az Istentől küldött jeleket, mert nem ismeri már a másik világot. Ilyen körülmények között jön el a Szentlélek. Mít üzen számunkra?

Fontos a ráció, de legalább ennyire fontos a szív is. Isten Országá modellársadalmának és értékrendjének, a szeretet tanításának elmondását követően Jézus elengedhetetlenül fontosnak tartja a Tizenkettő alapképzését, hogy Isten szeretetének Lelke is a szívükbe íródjon.

A Szentlélekkel találkozás élménye alapjaiban változtatja meg az apostolokat. A bátor, félős tanítványok tanúságtevő felnőttekké válnak. A megtanult jézusi értékrend most már életet formáló erővé válik.

Az apostolok megszenvedték azt az utat, amíg a Lélek befogadói lehetnek.

– A Jézussal eltöltött három év alatt kiszakadtak saját világukból.

– Bátrak voltak, mert szakítani tudtak eddigi életükkel.

– Életközösséget vállaltak Mesterükkel.

Június 11. — Szentháromság vasárnapja — Mt 28,16–20 — Közösségteremtés

Isten saját képére és hasonlatosságára alkotta az embert, vagyis szeretni képes szellemi teremtményé, közösségi lényévé tette. Szentháromság vasárnapja az ember közösségi dimenziójára hívja fel a figyelmet.

Gyakran halljuk a nagyon népszerű jelszót: Önmegvalósítás. Mít értünk rajta? Legtöbb esetben az ember önző énjének megvalósítását. Mindenki igazodjon hozzám! Nekem jogom van ehhez! Egyéniséggé kell válni!

Az igazi önmegvalósítás nem ezt jelenti, hanem szellemi-lelki dimenzióink kibontakoztatását. Ám ez nem megy más-

képpen, mint a lemondások, az önfeláldozás, a szolgáló szeretet útján – s közben szinte észrevétlenül közösség alakul, teremődik környezetünkben. A közösség mindig következmény.

Gyakran halljuk, hogy a szülők és a család életének értelme, középpontja a gyermek! Egy újabb jelszó – gyermekközpontúság! Jól is hangzik. Pedagógiai programok íródtak erre. Ám nem igaz. Helyette az Isten-közponúság jelszavát javasolnám. Az előbbi esetben biztosan önző zsarnok nevelődik, a másodikban viszont közösségi, önfeláldozásra, áldozathozatalra is képes ember.

[A június 18-i és 25-i elmélkedés technikai okokból kimaradt]

Július 2. — Évközi 13. vasárnap — Mk 5,21–43 — „Ki érintett meg?”

Jézusban az ember legtökéletesebb vágyát teljesítette be Isten: engedte, hogy megtapasztalja, milyen az Isten közelsége. Tette ezt úgy, ahogy nem gondoltuk volna, talán nem is akartuk volna. Isten az ember számára mindig a titokzatosság, és valamilyen mértékben a távolság megtestesítője volt, és még ma is sokszor az.

Isten meg akarta törni a „varázslatot”, ami a teremtés óta odaállt közé és az ember közé. Azt akarta, hogy érinthető legyen, hogy az ember megérezze az Istennel való találkozás örömeinek az ízét. Hogy mennyire beleivódott magatartásunkba a babonás félelem, jobban már nem is mutathatja meg, mint a beteg asszony reakciója. Reszket, mert meg akar

gyógyulni, de reszket, mert érzi, hogy veszélyes közelségbe került Istenhez.

Milyen könnyen elintézhette volna Jézus azzal, hogy észre sem veszi, ahogy a tanítványok is sugallták, az asszony megmeggyógyulhatott volna „magánúton”. Ebben a nagy tömegben hogy keresheti azt, ki ért hozzá? Jézus azonban tudta, mit miért tesz. Miért volt olyan fontos számára, hogy mindenki megtudja, hogy ez a beteg asszony megérintette? Ez legalább olyan botrányos eset volt, mint ha leprás ért volna hozzá.

Egy asszony, egy beteg asszony, egy tisztátalan, kiközösített asszony Jézushoz, a „megígért prófétához” hozzáért, és ő nem utasította el magától ruháját megszagatva, jajveszékelve, hogy micsoda

– Gyengének bizonyultak a Jézus mellett való kiállásban.

– Átélték Jézus megbocsátó szeretetét.

– Képesek voltak újra egymásra találni, közösséget alkotni.

– Közösén vártak Isten Szentlelkére.

– A folyamat végére bensőleg rendezetté váltak.

Eszembe jut a pünkösdi királyválasztás próbatétel-sorozatának egy mozzanata a magyar hagyományvilágból. A legnehezebb feladat az volt, amikor a legényeknek a magyar szürke marhával szembenézve meg kellett fogniuk annak szarvát, s fejét le kellett hajtaniuk. Ez nem ment fizikai erővel. Szembe kellett nézni az állattal, s erősebbnek kellett lenni nála. Az állatnak meg kellett érezni a legényeken, hogy erősebbek nála, belülről rendezettek. Ha a lelki bizonytalanságnak a leghalványabb jelét tapasztalták a fiúkon, az a halálukat jelentette. Végül a szürke marhának a lelki erőt megtapasztalva önként kellett fejét meghajtania.

Hasonló lelki rendezettség, s az emberi élet próbatételeinek során való átmenet eredményezheti azt a lelki hátteret, amely jó alap lehet Isten Lelkének befogadására.

Márai írja a fákról, mennyi magvat hullatnak szét, amíg egyből aztán csodálatos fa lesz. Nem sajnálják a sok-sok áldozatot.

Jézus példabeszédben mondja el, hogy az a búzaszem, amelyik áldozatul adja önmagát, sokszoros termést hoz, az pedig, amelyik erre nem hajlandó, elrohad.

Jézus életpéldájából is ugyanezt a magatartást látjuk, s úgy gondolom, az apostolok szintén ezt a példát hagyták ránk; az ő hitük, tanúságot tevő, életet odaadó magatartásuk eredményezte a kereszténység elterjedését.

Önfeláldozás, áldozattá levés nélkül nincs megújulás és közösségteremtés.

botrány történt vele! Ahelyett, hogy tanítana, vagy a zsinagóga tiszteletre méltó előljárójával foglalkozna, képes egy ilyen asszonnal vesződni.

Jézus azonban tudta, hogy ki az, aki megérintette, tudta és akarta, hogy mindenki megtudja. De még inkább tudta, hogy mi a különbség az emberi elvárások és Isten gondja, az ember személyválogatás nélküli elfogadása között. Isten azért jött közénk Jézusban, hogy megnyissa a szemünket: Ő nem azonos a rettenetes földöntúli hatalommal, akihez külön protokollon keresztül csak a jók és a bűntelenek számára vezet út. Jézus egy közülünk, aki azért jött, hogy eloszlassa félelmeinket, és közel engedjen magához, mert ahogy Jeremiás mondja: „Örök sze-

retettel szeretlek téged, és ezért vonzotlak magamhoz” (Jer 31,3). És Isten ezt véresen komolyan vette, ellentétben a mi kiszámíthatatlan szeretetünkkel.

A kérdés az, hogy mi mit várunk Istentől? Mít akarunk kezdeni az ő érintésével? Az Ószövetség is kísérletezett Isten megközelítésével, de az igyekezet mindig félelemben torkollott. A legnagyobb pró-

féták is reszketve gondoltak arra, hogy Isten megérintse őket, fordítva pedig el sem tudták képzelni. Az ember saját életéből, kudarcaiból megalkotta a kifürkészhetetlen, „jobb tőle félni” Istent, és soha sem jutott volna el oda, hogy hinni tudjon olyan Istenben, aki nagylelkűen, érdekem, emberszagú válogatás nélkül képes és akar szeretni.

Jézus azért állt meg a beteg asszony mellett, kockáztatva emberi megítélését, hogy meggyőzze a bűnösöket, a gyengéket, a megvetetteket, a kiközösítetteket, a semmire valókat: szeretetének egyetlen érintése elég ahhoz, hogy meggyógyuljon életünk, ha hiszünk, ha elég nyitottak vagyunk arra, hogy bizalmunkon keresztül Isten megérintsen minket.

Július 9. — Évközi 14. vasárnap — Mk 6,1–6 — „Nem az ács ez, a Mária fia?”

Milyen furcsa az ember. Történelme folyamán hányszor előírta, hogy milyen legyen hozzá, illetve másokhoz az Isten, mi az, amit illik Istennek megtennie, és mit nem illik megengednie. Azt meg aztán mindenképpen fontosnak tartottuk, hogy értésére adjuk, milyen messiást fogadunk el, és milyenek a sorsát nem tudjuk garantálni. A messiás minimum király legyen, vagy fejedelem, de legalább a családjá legyen valami „magasságos”, és legfőképpen: pusztítsa el azokat, akik nekünk útban vannak.

Milyen boldogan szemezgettük össze az ószövetségi jóvendöléseket Keresztelő Jánosig, hogy összeállítsuk a messiás fantomképét, aztán családottan kellett beérnünk egy gyanús hírű názáreti áccsal, akiből ugyan misztériumot akarunk gyártani, de akinek csak anyja van, hadserege viszont nincs, csak testvérei. Egyszerűen nem így képzeltük! Lehet, hogy mások igen, de mi nem ilyen megváltót érdemeltünk!

Istennek azonban jobban tetszett az építés, mint a rombolás, az ültetés, mint a gyomlálás, a szelíd, megbocsátó szeretet, mint a bosszúra éhes mennybéli hatalom

végző leszámolója. A mi torz messiásképünk tette lelkünköt, vágyainköt, életünköt távolivá, elérhetetlenné Istent, aki pedig éppen azért jött közénk, hogy elérjük. Mi rajzoltuk át Isten Fiának vonásait „mennyei fényel”, ami által nem illett bele a mi egyszerű, emberi világunkba, pedig ő egyszerűen csak ember akart lenni, akinek egyetlen különlegessége, hogy nem akart különleges lenni, mert tudta, hogy élete csak akkor érvényes mindenkire, ha mindenki lesz.

Jézus azt akarta, hogy tanítása, élete mindenkor és mindenki számára „érvényes” legyen. Nem engedte, hogy kisajátítsa az emberi önzés és szűklátókörűség. Vállalta emberségét akkor, amikor emberileg bizonytalan módon született közénk, amikor megvetett iparosként Isten szavát kellett hirdetnie papi és hivatalos felhatalmazás nélkül, gyengévé, kiszolgáltatottá, megvetetté kellett lennie, hogy akár megölhessék, othontalaná kellett lennie, hogy szavai nyomán még a hajléktalanok se vonogathassák a vállukat. Pál szavait idézve: „Bár független voltam mindenkitől, mindenkinek szolgája lettem; a zsidó között zsidó lettem, a tör-

vény alá rendelték között a törvény alárendeltje, noha nem vagyok a törvénynek alárendelve; gyengék között gyenge lettem...” (1Kor 9,19-22).

Egyet azonban soha sem tett. Soha sem azonosította magát a gazdagokkal, a hatalmasokkal, a „szentekkel”, a fölülről lebeszélgetőkkel, az ítélezőkkel, az „igazság bajnokaival”.

Bennünk milyen istenkép él? Az erős, vagy a gyenge, a lekezelő, vagy a bizalmat előlegező, a lekicsinylő, vagy a mindennél értékesebbnek látó. A törvényeinkhez szegezett Istent szeretjük-e Jézusban felfedezni, vagy engedjük, hogy egyetlen törvényünk legyen: Jézus odadobott élete. Engedjük-e, hogy Jézus azonosuljon életünkkel, vagy félünk ettől, mert akkor többé nem élhetjük a saját életünket? „Élünk ugyan, de nem mi, hanem Jézus él bennünk.” El vagyunk telve saját magunkkal, megszokásainkkal, „utángyártott” hittételeinkkel, vagy megelégszünk a názáreti ács bölcsességével? Számunkra mekkora próféta Jézus? Egy a sok közül, akinek jobb volt a kommunikációja, mint a többié? Vagy?

Július 16. — Évközi 15. vasárnap — Mk 6,7–13 — „Ne vigyenek semmit az útra”

Emberi fejlődésünk talán leglényegesebb pontjának számít, hogy gondoskodni tudjunk magunkról, ne szoruljunk lehetőleg senkire. Ez annyira belénk van verve, hogy nem is tudjuk komolyan venni a „semmit”, ami Jézus szerint elég nekünk. Felnőttségünket érezzük támadva ezzel a felelőtlen hozzáállással. Felnőtté válásunk leglényegesebb célja és bizonyítéka, hogy önállóak vagyunk, nem függünk senkitől, nem vagyunk kiszolgáltatva senkinek.

Jézus azonban a legnehezebb helyzetben, amikor tanítványainak a saját lábukra kellene állniuk, azt hagyja meg nekik, hogy ne akarjanak függetlenek, megbiztosítottak lenni, hanem védtelenül, csak az evangélium örömeivel álljanak az emberek elé.

Ahhoz, hogy ezt megértsük, meg kell értenünk Jézust, aki közénk jövésével mutatta meg, hogyan gondolta el Isten az emberré levést. Először ember-gyermeké kellett lennie, hogy felnőtté lehessen. Tanítványaitól is azt kérte, hogy először legyenek Istennek gyermekei, és csak azután akarjanak felnőtté lenni. „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem

tudtok mit kezdeni Isten országával” (Mk 10,15). Ez a felhőtlen, gyanútlan Istenre hagyatkozás a tanítványi élet alapja. Mi is kifakadhatunk Nikodémussal, hogy hogyan képzele Jézus a gyermeké levést, de a válasz egyszerű: „Ne vigyetek semmit sem az útra!” Nézzük csak meg, hogy mi is jelent ez a „semmi”.

Jézus útra indítása azt jelenti, hogy legyen akkora bizalmunk Isten iránt, mint a kisgyermeknek édesanyja iránt. A gyermek nem méricskél, nem aggodalmaskodik előre, hogy mi lesz majd holnapután, hanem egészen rábízta magát a szüleine. Nem fél, hogy lemarad valamiről, hogy vakmerően kockáztat meg gondolatlan bizalmával. Nem fél, hogy kiszolgáltatottá válik, hogy rászorul másokra, sőt ez egyetlen igazi boldogsága, hogy van, akire rászorul, akihez tartozik, akitől minden, egész élete függ. Ez az igazi próbája annak, hogy kinek tartja Jézust az, aki

tanítványának mondja magát. Egynek a sok „vállalkozó” közül, vagy Istennek. Rábízom-e magam Jézusra, Istenre – vagy azért biztos, ami biztos, egy kis kiegészítő biztosítás nem árt a pénzzel, a karrierrel, az összeköttetésekkel?

Ez azonban nem jelenti azt, amit Pál fogalmaz meg, hogy az evangélium hirdetése, főként szavakban, okot és jogot adna arra, hogy élősködő életet folytassunk

(1Kor 9,13-18). Másrészt azt sem jelenti, hogy a „semmi” a sült galamb várásával lenne egyenlő. Vagyis hogy én passzívan elviselem, hogy Isten majd csak csinál valamit. Ami az én feladatom, azt nekem kell megtennem. Fel kell készítenem a lelkemet arra bizalomra Isten iránt, amelyről Jézus beszél: „Ami az enyém, a tied, és ami a tied, az enyém.” Ha Isten nem félt odaadni magát az embe-

reknek, akkor én sem félttem magam odaadni Istennek, Isten ügyének.

Az evangélium nem betű vagy szöveg, hanem élet, amelyet átjár és meghatároz Isten öröme. Annak öröme, hogy Isten megbízik bennem, személy szerint rám bízva mindazok életét és boldogságát, akikért az evangélium szellemében felelősséget vállalok. Annak öröme, hogy elég számomra, amit Jézus szükségesnek tart: a teljes bizalom Isten iránt.

Július 23. — Évközi 16. vasárnap — Mk 6,30–34 — „Gyertek egy csendes helyre!”

Hihetetlen Jézus tárgyilagossága, még akkor is, amikor Isten országáról van szó, amikor a sikerek diadalittas mámorától „repdesnie” kellene. Tisztában van azzal, hogy a sikerek két dolgot jelentenek: hálaadást és elmélyülést. Az evangélium nem emberi alkotás, hirdetése nem emberi siker, hanem az Istennel való együttműködés ereje. Nem elég beleszerelmesedni saját „győzelmeinkbe”, mert azok soha nem csupán a mi sikereink. A Biblia számtalan csendről beszél, kezdve a teremtés utáni isteni elcsendesüléstől Mózesen át, aki évekig hallgatta a csendet Midián pusztájában, és Illésen át, aki a Hóreb hegyén hallgatózott Isten halk hangja után, egészen Jézusig, sőt napjainkig.

Jézus világosan tudja, hogy a sikerek arra való, hogy felkészítsük magunkat a kudarcokra. Azt is tudja, hogy időnk, erőnk, kitartásunk nem végtelen. Szükségünk van arra, hogy a sikereinket értelmezzük, visszavezessük Istenre, akitől származnak, vele éljük át újra, és vele és általa felkészüljünk a kudarcra is. A csend a lélek otthona,

ahol megkeresheti azt az erőteret, amelyben képes megújulni, megerősödni.

Talán érthetetlenül hangzik, de Jézus nem szemfogatásból ment ki a pusztába, mielőtt elindult küldetésének teljesítésére. Nem tömegiszony miatt vonult vissza egészen egyedül egyik legnagyobb „sikere”, a kenyérszaporítás után, amikor erőszakkal királlyá akarták tenni. Neki is szüksége volt csendre, amelyben szembesíthette magát az Atya akaratával, hogy az elcsendesülésben fel tudja mérni küldetésének emberi félreérthetőségét. Ebben a félrevonultságban akarta megtalálni azt az utat, amelyen mi emberek is az Atyához találhatunk.

Nem agyém az, amikor a Zsidókhöz írt levél azt mondja, hogy emberi életében Jézusnak is volt tanulni, elcsendesedni valója (Zsid 5,8). Azt akarja, hogy a tanítványok megérték azt a kettősséget, hogy bár „Krisztus szeretete sürget minket”, de Isten csak akkor tud használni minket, ha hajlandóak vagyunk alárendelni magunkat az ő akaratának, és nem vallási fanatizmussal akarjuk pótolni azt, amit nekünk kell megtennünk, illetve amit nem szabad elhagynunk.

Attól a pillanattól kezdve, hogy megérezzük életünkön Isten kezét, felelősségünk megkettőződik. Nem hagyhatjuk el az evangéliumot, de nem hagyhatjuk el azokat sem, akik számára mi vagyunk az evangélium. Hogy ezt a kettősséget hordozni tudjuk, kell, hogy félrevonuljunk, elcsendesedjünk, és megújítsuk, elmélyítsük Istennel való kapcsolatunkat. A csend nem semmittevés, nem üresjárat, hanem a lélek természetes szükséglete. Ezt akarta megerősíteni a tanítványokban Jézus, hogy ne mindent a nyüzsgés, szervezés, csodás nagy tettek magyarázzanak bennünk, hanem Isten, aki akkor is hatékony általunk, amikor megállunk, és megkeressük az ő tekintetét.

Isten csodálatos tapintata az, hogy engedni elhinnünk, hogy mi vagyunk a győztesek, hogy mi gyógyítottunk, hogy mi győztük meg a világot. Nem veszi el tőlünk sikereink boldogságát, mert tudja, hogy ez éltet minket. Azt akarja, hogy tapasztaljuk meg a bennünk lévő isteni erőt, és örömmel töltsön el az, hogy ránk bízta erejét, és mi használni tudjuk az.

Július 30. — Évközi 17. vasárnap — Jn 6,1–15 — „Telepítsétek le az embereket!”

Talán az egyik legmegdöbbentőbb kérdés és felszólítás hangzik el itt a tanítványokhoz. Mi játszódhatott le ekkor a tanítványokban? Minden bizonnyal értetlenül néztek Jézusra. Akárhogyan nézzük is, ez nagyon kemény beszéd volt. A tanítványok ott voltak ugyan Jézus mellett, de Jézushoz tartozásuk még gyenge lábakon állt. Ennek ellenére Jézus egy ilyen megdöbbentő mondatlappal lepi meg őket. Miért?

Jézus eljövételének talán egyetlen, talán legfontosabb „miértje” éppen az volt, hogy felébressze és felépítse a követőiben szunnyadó, vagy a félelemtől megnyomorodott hitet és bizalmat.

Ötözernél embernél nagyobb tömeget letelepíteni néhány kenyér és néhány hal köré! Még kimondani, elgondolni is háborzongató, és mégis megtörtént. Hány-szor merül fel bennünk a kérdés: Honnan vegyünk elegendő táplálékot testünk, lelkünk életben tartására, építésére, hogy életünknek ereje legyen, és ne csupán vegetáljunk. Sokszor meg vagyunk győződve, hogy olyan mostoha körülmények között még nem éltek emberek, mint éppen

mi, éppen most. Talán sosem volt olyan hitet és bizalmat próbáló az élet, mint amilyet nekünk kell élnünk.

Az igazság azonban az, hogy sokkal nehezebb és emberpróbálóbb volt a hatalmas és félelmes Isten után abban az Istenben hinni és bízni, aki egy maréknyi neveltséges ennivalóval akar megvendégetni több ezer embert. Letelepíteni egy olyan Isten mellé, aki isteni léte ellenére szolgálai alakot vett föl, és egyszerű názáreti prófétaként akar asztalt teríteni a majdnem semmiből.

Honnan vegyünk annyi szeretetet, kitartást, türelmet, békességet, megbecsülést, hogy hihető legyen a jézusi örömhír, és képesek legyünk meggyőzni önmagunkat és környezetünket, a látszat ellenére is érdemes leülni Jézus mellé, rábízni mindent, amit eddig görcsösen markoltunk magunkhoz. Kioldani a görcsöt a kezünkől, az életünk-ből, és valóságos bizalommal odaadni mindent, jót és rosszat egyformán, teljes hittel és reménnyel. Honnan? – kérdezhetnénk, és Isten válasza ott áll a tanítványok előtt.

Isten hány ezer évig várt, hogy megszülessen szívünkben a hit és bizalom válassza. Hány elutasítás, szerető közeledésének hány bizalmatlan félreállítására kísérte Isten örök szándékát, hogy asztaltársunk lehessen, hogy befogadjuk őt, mint sajátunkat. Hány-szor tapasztalta meg, amit János ír: „Övéihez jött, de övéi nem fogadták be.” Ötezer, tizezer év tanulságát vont a Jézusban, amikor azt kérte: „Telepedjétek le!” Hihetetlen hit és hihetetlen isteni bizalom! Jézus azt kéri, hogy nőjünk fel ehhez.

Micsoda emberfeletti, isteni megbízás, hogy alkalmas eszközzé formáljuk magunkat. Helyesebben, Isten kezébe adva magunkat, engedjük, hogy alkalmas eszközökké formáljon minket arra, hogy szavunkra letelepedjenek Jézus köré azok is, akik eddig nem bírták legyőzni bizalmatlanságukat. Micsoda Isten-mértékű feladat! Hány-szor gondoljuk, hogy mi is elegendek vagyunk hozzá!

Nincs más út Isten felé, csak amely mindent kockára akar és mer tenni Értre, aki soha sem tud boldog lenni addig, amíg mi, mindnyájan teljes bizalommal, boldogan le nem telepedünk lábaihoz.